

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četr leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročine brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo in sprejemanje inšertov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Znanost v službi politike in to pa ono.

(K. Glaser.)

(Dalje.)

Še bolj zanimljivo je, kar je profesor Koch v svojem sestavku: »Presse und öffentliche Meinung« v 405. številki dunajskega tednika »Die Zeit« izjavil na zvršetku svojega sestavka; rekel je: »In ko bi se mi obotavljali mozem učenjaškega stanu priznavati kako važnejšo politično zmožnost, kakšno večo pravico na politično odlikovanje, potem sme sedaj in upravedaj veljati izrek Fichtejev: »Rešiti nas more samo znanost, oprta na vero v delavnost idej v človeškem rodu.«

Če človek pozna naše slovenske razmere in opazuje, kaj se godi pri drugih narodih, katere moči sodelujejo na tem in drugem gibanju, kateri činitelji nastopajo v isti stroki duševnega delovanja pri nas v Sloveniji in drugod, se človeku kar s silo vriva velika razlika v enakih položajih.

Take izjave sedanjih in poprejšnjih nemških pisateljev kar silijo človeka, da primerja naše slovenske razmere z razmerami drugih narodov, in da izreka svoje misli o tem, kako naj bi Slovenci v novem stoletju postopali z ozirom na vzglede drugih narodov!

Vem, da utegne biti kdo, kateremu se bodo moje misli zdele smešne; nič ne dene; vendar prosim slavno uredništvo, naj jih blagohotno vsprejme v svoje predale; namen je rodoljubljen in nesebičen.*)

»Slovenska Matica«, naš jedini znanstveni zavod, ne more izdajati spisov, ki bi imeli kak postranski političen namen. »Slovenska zemlja«, ki se izdaja, nima namena,

*) Spis »Nekaj spominov« objavljen v lanskem »Edinosti« št. 232-37. je odlični slovenski profesor in pisatelj pred natisom pregledal in popolnoma odobril. Po natisu ga je gospod Fran Podgornik pohvalil. Spis ni imel nikakega drugega namena, nego da je posamična etapa v boju za vsaj približno enakopravnost pisateljskega in profesorjskega stanu z drugimi stanovi z ozirom na izvolitev v najodličnejši in najupliveljši narodni delokrog: to je državno in deželno poslanstvo. Pisec.

da bi v Sloveniji vzbujala poželjenje po tujih deželah, kakor podjetje »Deutsche Erde« v Nemcih. V nas Sloveniji se more o znanosti v službi politike govoriti samo v tem zmislu, v kolikor bi se znanstveniki in profesorji volili v poslance. Profesor Zwiedeneck-Südenhorst je imel minolo zimo v Gradeu predavanje o frankobrodskem parlamentu 1848 l. in je omenjal med drugim, da je zanimljivo konstatirati, v kaki razmeri so posamični stanovi bili tam zastopani. Rekel je: »Znanstvenikov in profesorjev je bilo 60, juristov raznih strok je bilo do 90, in med ostalimi 300 udi so bili zastopani drugi stanovi.« Bivši češki minister Kaizl je bil enkrat v Gradeu in se je jednemu najodličnejših graških Slovencev nasproti začudil, da med slovenskimi državnimi poslanci ni bilo niti jednega znanstvenika in gimnazijskega profesorja. Kaizl sam je bil profesor in odlični češki pisatelj. Stan, ki se povsodi med kulturnimi narodi s parlamentarnimi zastopi postavlja na prvo mesto, ta stan med našimi voditelji niti zastopan ni! In vendar predstavlja on resnobni, premišljeni in idealni element. Nikomur se to ne sme zameriti, ako zahteva, da tudi njegov stan bodi zastopan v tisti stroki narodnega dela, ki najbolj odločuje usodo naroda. Ko v vrstah narodnih delavcev v Trstu še ni bilo nobenega jurista, je pisec tega sestavka v »Edinosti« 1886 l. napisal članek »Slovenski juristi za Primorsko«; tudi je za »Zgodovino slov. slovstva« pridobil za juridično stroko odličnega jurista, da je svojim stanovskim kolegom opisal književno delovanje v pravoslovju. Ta dejstva zavarujejo pisca tega sestavka proti domnevanju, kakor bi imel mržnjo do pravnikov! Pa pri vsem tem sodi pisec, da to ni pravo zastopstvo naroda, če jedna slovenska kronovina pošilja v državni zbor pet juristov, pa nobenega profesorja, ali pa profesorja in pisatelja. Naša slovenska politika bi imela drugo lice, ko bi se o volitvah v državni zbor v nas Sloveniji ozir jemalo na vse za ta posel sposobne življe. Članekar noče biti oseben in rad priznava, da v narodnih zastopih naj imajo praktični stanovi večino, idealno resnobna primes pa jim je neizogibno potrebna.

(Pride še.)

In grof je pozvonil jako jezno, na kar je grofov sobar stopil hitro v sobo.

»Raci gospodu Rudniču, da ga prosim naj se potruži k meni.«

Grofica ni hotela biti navzoča, dokler se bo grof razgovarjal z Branimirom o tej stvari. Njej bi bilo ljubše, da njen zet ne bi nič izvedel o tej dogodbi. No, ta dogodka že sedaj ni bila tajna, tudi Branimir dovolj zgodaj izve za njo, ako že ni izvedel. On je vse predpoludne v grofovi pisarni sprejemal od kmetov zakupnino za livade in nabral ta dan okoli šesttisoč goldinarjev, izdajal potrdila seljakom za plačano zakupnino ter jih odpravljaj domov. O begu Elzinem z Arturjem ni dosegal ničesar slišal, a ona dva sta odpovala iz Deli dvora jako rano medtem ko je še on počival. Radi tega je bil jako iznenaden, ko mu je grof, tresč se od razburjenosti, pripovedoval ves dogodek. Grof je bil razjaren, ali iz te razjarenosti je silila tudi neka tuga. Brez dvoma je grof žaloval po pobegleji deklici. Branimir je to dobro zaznal, pa kolikor ga je jezila nesramna Arturjeva lahkomišelnost, toliko se je pri sebi radoval, da je s tem slučajem izginila iz Deli dvora oseba, katera bi mogla valiti še večje zlo na grofovsko družino.

»Kaj misliš torej storiti, papá?« je vprašal Branimir grofa, ko je le-ta dovršil svoje pripovedovanje.

Politični pregled.

V Trstu, 27. avgusta 1902.

Sprememba na namestništvu v Trstu? Ni ga dneva, ki ne bi prinesel kakega bolj ali manje interesantnega prispevka razpravam o tem predmetu. Sedaj se oglašata dunajska »Information« s precej rezkimi izjavami, naperjenimi proti sedanjemu namestniku. Tudi ta vir se pridružuje trditvi, da bi bil grof Goëss lahko preprečil februarске dogodke, ako — bi bil na svojem mestu. In ker ni storil tega, da po onih dogodkih ne more biti več govora, da bi se mogel držati na tem mestu. Slovanska večina prebivalstva — pravi »Information« — ne bo točila solz za njim. S prvim dnem, ko je dospel v Trst, je pokazal, da bo hodil pota svojih prednikov! — Vladna politika, ki je postala v Primorju v tradicijo, da je politika krivice in nespameti: protislovanska ali tudi protiaustrijska politika! Nje glavni namen je, da se vdri moč malega odlomka prebivalstva, oligarhije italijanskih zgornjih desetisoč. Ta oligarhija si navdela preperel plašč italijanskega radikalizma, da ne zgubi zaupanja italijanskih nižjih slojev — da si more ohraniti gospodarsko in družabno premoč.

Članek v »Information« pravi dalje, da se Italijani pač doma kažejo opozicijske, na Dunaju pa da so najboljši slugi vlade — za primerno nagrado, seveda. Oni da prodajajo tudi svoje irredentistiške aspiracije, da si morejo vzdržati svojo gospodarsko in politično premoč. Pod tem gospodstvom trpi tudi italijansko prebivalstvo in opetovano že so se začeli kazati med laškim ljudstvom začetki opozicijskega gibanja proti gospodstvu oligarhije, ali vsikdar so to ljudstvo prevarili zopet, potisniviši za hip v ospredje irredentistiško idejo. Težko pa tišči to gospodstvo na slovansko prebivalstvo. Za brezpravnost tržaških Slovencev je dokazilen njihov mnogoletni boj za šolo. Oligarhija je močnejša nego pravica, nego vlada, nego država. V krogih te oligarhije so se gibali do sedaj vsi tržaški namestniki ter dihal nje zrak. Ako niso bili — kakor n. pr. Rinaldini — že vnaprej odločeni, da jej bodo služili, pa so kasneje stopili v nje službo. Tudi grof Goëss da ni napravil izjeme. Zastopnik pete

kurije v Istri (Bennati) da je n. pr. poslanec od grofa Goëssa milosti. Župan puljski, dr. Rizz, da mu je izprosil mandat v posebni avdienci in grof Goëss da je uslišal prošnjo.

Glede dvornega svetnika Simonellija pravi »Information«, da Slovenci ne bodo veselo pozdravljali njegovega imenovanja, čim ga glasilo oligarhije toli radostno pozdravlja in pričakuje od njega, da bo varoval »pravice«, to je: gospodstvo Italijanov! Kdor koli bo naslednik grofa Goëssa, bo moral temeljito pomesti s to tradicijo. Kajti ta tradicija — tako ponavlja »Information« — ni le tradicija krivice in ne grozi le po državnih zakonih zajamčenim pravicam večine prebivalstva, ampak je v nemali meri nevarna interesom Avstrije. Ako že noče vlada Slovanom pripomoči do pravice in postopati z njimi kakor enakovrednimi državljani, pa jej je morda vendar v dolžnost, da varuje interese države. To je grozovita politika, ako se hoče centrifugalna stremeljenja klke ublaževati s tem, da se tej klikki meče kakor žrtev eno celo lojalno prebivalstvo. Nadejamo se — zaključuje »Information« — da se ob imenovanju na mesto tržaškega namestnika končno enkrat odneha od te politike!

Nas tržaških Slovencev nade pa so — da govorimo odkritosrčno — prav minimalne v tem pogledu.

Deželni zbor Kranjski. V svezem in žalostnem spominu je še, kako nenadno je prišlo do zaključenja tega dežel. zbora. Sedaj pa prinašajo izlasti razni nemški listi vesti, da ravno oni, ki so z obstrukcijo izzvali zaključenje, žele sedaj, da bi se dež. zbor sešel v kratko zasedanje, v katerem naj bi se rešile nekatere nujne gospodarske stvari. Danes došla nam »Neue Freie Presse« pa zatrja, da je ta predlog prišel od vlade, ki pa je stavila pogoj, da deželni odbor prevzame jamstvo, da se obstrukcija ne bo nadaljevala. Deželni odbor da ni še označil svojega stališča ozirom na to zahtevo vlade, ali težko da bi mogel prevzeti tako garancijo.

Koliko je resnice na teh vesteh, ne vemo.

»Drang nach Osten«. Beligradska časopisje jako obširno komentira vest, da Nemčija nameruje ustanoviti konzulata v Skoplju in Skadru v Albaniji. »Daevnik« poroča

Imel je preveč, če ne spoštovanja, pa vendar vsaj obzira do starega človeka, da je svoje bojzorni pridrževal za se. Branimir je sumil, da grof izdaja mnogo denarja za to deklico, a ta njegova sumnja se je pokazala ravno danes jako verjetno. Iz zakupnih knjižic, ki so mu jih danes prinesli seljaki-zakupniki, se je uveril Branimir, da je grof vzel že naprej denar na račun zakupnine, kar je v knjižici tudi potrdil vsakemu. To je iznašalo nekoliko tisočev, a vsa ta predplačila so se vršila v času, odkar je prišla Elza v Deli-dvor. Stvar je bila jako sumljiva, no, od koga naj izve resnico? Grof je postopal o tem previdno. Ni jej kupoval oblek, kar bi moglo pasti v oči, a dragocene nakite vsake vrste, s katerimi jo je vsak hip iznenadjal, jej je zabranil nositi v Deli-dvoru. Tudi gotovega denarja je dobivala po volji od njega, v čemer je kazala uprav nesramno nenasitnost. Ta denar je stavljala na stran, za bodoče, morda črne dneve, kakor je pravila navihanka, a da bo glavica čim večja, je v času slabosti izmislila iz zaljubljenega starca dve poslednji zadolžnici regalnega odškodovanja. Vsaka se je glasila na tisoč goldinarjev. V tem usodnem času je prišlo vse to tudi grofu na misel in bil je ogorčen in žalosten radi tolike nehvaležnosti te mlade deklice, katere pri vsem tem ni mogel preboleti ter bi jo z obema rokama zopet vsprejel in odvel v svoj dvor, ako jo le najde kje! (Pride še.)

ODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomič; prevedel Radl.

Drugi del.

III.

»Kaj se je dogodilo?« je vprašal grof v skrbeh. Takoj se je spomnil Arturja.

»Pomisli, prosim te, Elza je danes zjutraj odpovala.«

»Odpovala?« je ponovil grof in probedel. »Kam, zakaj?«

»Odpejala se je z Arturjem«. In grofica je povedala Orfeju, kar je slišala od sobarice o tej dogodbi.

»Ona je pobegnila z njim!« je vskliknil grof jezno, ko je slišal vso dogodbo.

»Nesramnica!« je opomnila grofica.

»On jo je zapeljal, on je vsega tega kriv... Ona je mlado, neizkušeno dekletce, ki ne ve, kaj dela«, je kričal grof kakor blazen. »Kje naj najdem zopet za-te tako izvrstno deklico?«

»Za Boga, umiri se! Morda se povrne«, ga je mirila grofica.

»Ona bi to gotovo storila, ali on jej ne dovolj. Ali čakaj, jaz vem, kaj storim. Takoj dam vpreči ter pojdem za njima iskat ju.«

»Kje sta že ona!« je opominjala grofica.

»Jaz ju doččem, moram ju najti. Kje je Branimir?«

da je nemško poslaništvo v Carigradu že odposlalo v Albanijo svoje uradnike, da prouče tamošnje razmere in razvidijo, da-li je ta pokrajina pripravna za nemško kolonizacijo?! Radi tega da so turška oblastva pozvala prebivalstvo, naj ne prodaja zemljišča nemškim agentom.

Na Balkanu. Politično obzorje na Balkanu postaja vedno bolj temno. Zatrjuje se, da je bolgarska vlada odposlala štiri pehotne polke na macedonsko mejo. Vojaštvo se je koncentriralo blizu mesta Kustendže in ima nalogo, da o gotovi priliki okupira Macedonijo. Tudi v vzhodni Rumeliji je baje koncentrirano izdatno število bolgarskega vojaštva, ki ima udreti v drinopoljski vilajet.

V Monastiru se tamošnje slovensko prebivalstvo se svojimi poslednjimi močmi bori na življenje in smrt proti turškemu fanatizmu. Vsi kmetje se oborožujejo in združujejo v ustaške čete, zapustivši svoja posestva in svoje družine.

V okraju Novi Bazar je neki Turk kakih 100 korakov od turške oblasti ustrlel na nekega Ante Jeličiča, ki je stal pred svojo hišo. Jeličič je takoj umrl, turška oblast pa se ni niti zmenila, da bi prišla napadalec.

Neka tolpa Albancev je napadla in oropala srbski samostan Visoki Dečani, nekdanje bivališče knezov Nemaničev, ter prepodila menihe. Albanci zahtevajo tritisoč turških zlatih frankov odkupnine, ker sicer da zažgo samostan in ga uničijo do temeljev.

V Ibevece, v Stari Srbiji, je došel vlak poln turških vojakov, ki se razpostavijo ob vsej železniški progi do Soluna. Turška vlada se hoče na ta način zavarovati pred slučajnimi napadi od strani macedonskega odpora.

Centralni srbski odbor za združitev Srbov v Macedoniji in Stari Srbiji sklenil je organizirati v Belemgradu velik tabor, ki se bo bavil z macedonskim vprašanjem. Razpravljali bodo o sredstvih, ki se imajo uporabiti, da se odpomore neznesemu stanju Srbov v Macedoniji in Stari Srbiji.

Potovanje italijanskega kralja na Nemško. Včeraj popoldne se je kralj Viktor Emanuel vozil preko Švice. V Goesehenenu je stopil iz vlaka in so ga na tamošnjem kolodvoru pričakovali predsednik švicarske republike, Zemp, zavezni svetovaleci in drugi dostojanstveniki. Dvorni vlak je došel na kolodvor v Goesehenenu ob 4. uri 47 min. popoldne in so ga pozdravljali streli iz baterij, nameščenih na okolostoječih višinah. V kolodvorski dvorani je bil prirejen obed, katerega se je s kraljem in predsednikom vred udeležilo 35 oseb. Po obedu je predsednik švicarske republike, Zemp, izrekel v nemškem jeziku napitnico na kralja, italijansko kraljevo družino in italijanski narod, na kar se mu je kralj zahvalil v italijanskem jeziku ter napil predsedniku in Švice. Ob 6:20 uri pop. se je dvorni vlak odpeljal dalje proti Schaffhausenu, kamor je došel ob 10. uri po noči. Ko se je vlak vozil mimo slapa Rane pri Schaffhausenu, bil je slap razsvetljen, kar je povzročilo čaroben utis.

Kralj bo potoval do Magdeburga v privatnem značaju in zadobi potovanje še le od Magdeburga dalje oficijelen značaj. Vlak ima danes, ob 3. uri popoldne, dospeti v Wildpark, kjer ga ima pričakovati cesar Viljem s spremstvom.

Pozdravi uradnih nemških časopisov dohajajočemu kralju so tako šablonski in konvencionalni, da bi se moglo reči: nekako okorni in mrzli, da so nas kar osupnili, ko smo jih prečitali. Ti pozdravi napravljajo utis, kakor da bi gledali gosa, ki v svoji hiši vprejema neljubega gosta in mu dela o tem navadne poklone in sladke obraz, v srcu si pa misli: ravno sedaj si moral priti! V Nemčiji bržčas še vedno ne morejo pozabiti potovanja italijanskega kralja na Rusko.

Tržaške vesti.

Slavje hrvatskega in slovenskega vladike pragospoda Julija Drohobeckí. Dne 28. t. m. bo deset let, odkar je prišel vladika pragospod Julij Drohobeckí na važno stolico križevskih škofov, naslednikov sv. Metodija. O tej priliki je izdal križevski stolni kapitel posebno okrožnico opremljeno v narodnih barvah, kjer vabi svečenike in vernike, da dostojno proslavijo ta slavnosten dan svojega vladike pragosp. Julija.

Deset let — to je v dobi posamičnega človeka, posebno pa v življenju škofa dosti važna doba časa. Svečeniki in verniki križevske škofije morejo v sinovski ljubezni in hvaležnosti posvedočiti, da je delovanje milega vladike v minolih 10 letih pokazalo lepih vspehov na vseh straneh.

Prvo in najvažnejše delo modrega vladike je velebna stolna cerkev v Križevcih.

O kako lep je bil dan posvečenja slovenske stolne cerkve!

Lepa dika njegovega delovanja je biskupsko sementišče v Zagrebu, kjer je preskrbel dohodke za cerkev in župnika v Zagrebu.

Ako ne bi se bilo storilo nič drugega, je to že dovolj, da se je postavil trajen spomin na delovanje prvih 10 let poštvalnega vladike. Ali pred nami stoji še večja in lepša dela. Oživljena je župnija Dišnik, ustanovljena so: kuracija v Prgomelju, zavod za unijske obrtnike v Križevcih, župnija v Jurjevu, cerkev v Vrlici v Dalmaciji, župnija za doseljenike v Slavoniji in Bosni, ureditev škofijskega posestva Tkalec, in posestva v Šidu; plača iz verskega zaklada za škofijsko pisarniško osebje, kapelanija v Mrzlem polju itd.

Koliko skrbi, dela in truda je stalo vse to dobrega škofa, to zna sam Bog!

Posebno pa ne smemo pozabiti mi Slovenci njegovega truda in ljubezni za naš mučeniški narod v Trstu in v Istri. Da se naš narod ni odepil od katoliške cerkve, to je zasloga vladike križevskega. Razjarjen je bil naš narod na »poročilo« kardinala Misije, ki je brezobzirno izrekel:

»V pravoslavje lahko prestopite — cerkev sv. Cirila in Metodija se Vam nikdar ne dovoli!« — Blagi vladika pragospod Julij pa je znal z milo besedo in očetovsko ljubeznijo umiriti naš razburjeni in strti narod v Rimanjih, v Trstu in Rojanu. Zato veljaja njegov glas in njegova beseda med vsem našim narodom kakor glas poslanca božjega in pravega naslednika apostolov božjih — on je našemu narodu pravi naslednik sv. Metodija!

V teh 10 letih je pa prestal mučeniški vladika mnogo od zavedenih bratov na vzroku, in tudi naši Vihingovci so ga ljuto napadali.

Deset let vlada modri slovenski vladika, pragospod Julij Drohobeckí. Ponosno gledajo nanj njegovi sinovi — naši unijski bratje! Dan 28. t. m. se proslavi v Križevcih v lepi slavnosti.

V stolni cerkvi bo slavnostna propoved, slavnostna liturgija Uspenska (sv. maša), ektenije (molitve) po sv. evangeliju za vladiko, in »mnoholjestvenije« (čestitanje) na koncu liturgije (sv. maše).

Tej slavi pridruži se ves unijski narod, pa tudi naši slovenski unijski v Rimanjih v Istri, v Trstu in Rojanu ter oni v Metliki. Tudi mi kličemo slavnemu vladiki:

»Bogoljubivago episkopa Julija da poddrži Gospod Bog na mnogaja i blagaja ljeta!«

Cesar v Primorju. Z Dunaja smo prejeli danes pod tem naslovom nastopne, ne ravno nezanimive vrstice:

»Te dni pride naš vladar k Vam v Primorje. To potovanje bo — kakor znano — posvečeno vojaškim namenom in zato mu je cilj naše vojno pristanišče — Pulj.

Vendar se in precej komentira dejstvo, da ta prilika ni prinesla cesarskega obiska tudi v glavnem mestu Trstu. Ta okolnost se komentira tembolj, ker po prvih vesteh v tržaških listih, tam nekako v juliju, se je moglo sklepati, da obisk v Trstu ni izključen. Sedaj ugičljejo ljudje, kako da ni prišlo do tega?! Jaz sem v položaju, da Vam morem — po informacijah od ljudi, ki so precej verzirani v tem — namigniti ne le na možen, ampak na celo jako verjeten vzrok, zakaj da ni prišlo do cesarjevega obiska v Trstu!

Kadar potuje cesar v kak določen namen in na določen cilj, in ako pa še kako drugo mesto v pokrajini želi cesarjevega obiska, se program potovanja spreminja le v tem slučaju, ako je dotično mesto zaprosilo zato! Tuse je torej pričakovalo v obče, da občinski zastop tržaški storiv to

potrebne korake! (??? Opazka stavčeva.) To pa se ni zgodilo: mestni zastopnik storil ničesar! To utegne biti glavni vzrok, da cesar ne obišče tudi Trsta.

Tako naš dunajski dopisnik. K tej njevisti bi bilo mogoče pisati dolg in ve-leinteresanter komentar. Ali ne treba tega, saj je vse na dlani vsakomur, ki ima oči v to, da gleda, in možgane za to, da umeva.

Smrt g. Josipa Dražila. Javili smo že, da je v Zagrebu umrl g. Josip Dražil, nekdanji podstarosta »Trž. Sokola«. Sedaj pa čitamo v zagrebških listih, da je gosp. Dražil umrl nagle smrti in ob čudnih okolištinah. V petek popoldne ob 10. uri je prišel na svoje stanovanje, češ, da mu ni dobro. Legel je v postelj in velel slugi, naj ga pokliče ob 3. uri popoldne. Ob tej uri je sluga tudi res došel v sobo, a videč Dražila, kako mirno leži in trdno spi, ni ga hotel buditi. Na večer je došel tovariš Dražilov, ki je spal v istej sobi in ga je tudi pustil dalje — kakor je menil — mirno spati ter je tudi sam legel v postelj. Ko pa je zjutraj vstal, se mu je vendar čudno zdelo, da Dražil še vedno spi. Tovariš je pristopil bližje in zapazil je na svojo grozo, da je Dražil mrtev in povsem leden.

Umrli je bržkone že prejšnjega dne. P. v miru!

Vrlemu možu v slovo. Zavarovalnica za govejo živino v Bazovici ter pevsko društvo »Lipa« istotam priredita v četrtek dne 28. t. m. zvečer v gostilni »pri Lipi« odhodnico gospod učitelju J. Pertotu, ki je bil 18 let tamkaj učitelj in vnet delavec za blaginjo ljudstva. Ta večer v slovo bo spojen z banketom.

Vprašanje slovenskega bogoslužja. Iz Poreča javljajo, da je župan v Krku odstopil v protest, ker se je v stolno cerkev uvedlo staroslovensko bogoslužje. Župnik don Lino Lazzarino je bil pozvan pred vladiko Mahniča na odgovor in je dobil ukor, ker se je bil izrekel proti uvedenju staroslovenske liturgije. Laški občinski zastop v Krku da hoče predložiti spomenico na ministerstvo za nauk in bogočastje ter nuncijaturi na Dunaju, v kateri spomenici bo zahteval, naj se zopet uvede latinska liturgija. Pozvati hočejo tudi italijanske poslance, naj stvar tudi v parlamentu spravijo v razgovor.

Državna železnica in Slovenci. Ravnateljstvo državnih železnic v Trstu se je te dni nekam preselilo iz svojih dosedanjih prostorov, kar je objavilo v vseh laških in nemških tržaških listih, razun v »Edinosti«. Že navadni takt bi bil zahteval, da se o takem razglasilu ne delajo nikake izjeme. Ni iz občutljivosti ali samoljubja to, ako govorimo o tem. Mi ne bise n. pr. prav nič ešofirali, ako bi bil poleg našega lista še kak drugi slovenski dnevnik v Trstu in bi bilo ravnateljstvo državnih železnic v tem listu objavilo svojo preselitev. Ako torej kar najodločnejše protestiramo proti takemu ostentativnemu preziranjju našega lista, delamo to zato, ker je s tem prezirano naše občinstvo.

Nam je bore malo do tega, kako ravnateljstvo državnih železnic sodi o našem listu. Kakor se ono čuti visoko vzvišeno nad vrednostjo tega lista, tako se ta list čuti vzvišene nad njegovo sodbo. Ali do občinstva, ki se poslužuje železnice, naj ima ravnateljstvo obzira! In med tem občinstvom je tudi slovenski živelj — so tudi naši čitatelji. Vemo sicer, da je po mnenju naših okostenelih birokratov naš narod v Primorju samo za to na svetu, da plačuje davke in daje vojaške državi, in da so po mnenju teh okostenelih birokratov državne službe menda samo za — preskrbljevanje Nemcev! Kedaj bo konec takemu brezobzirnemu žaljenju in preziranjju naše narodnosti? Kedaj izginejo tudi z denarjem našega naroda vzdrževani birokratje, ki so še ponosni na to, da prezirajo pravice našega naroda?! Ali misli slavna vlada, da bodo Slovenci vekomaj mirno prenašali pluske, katere jim dan za dnevom dežujejo od državnih oblastev od vs h strani?! Ne, in ne! Naš narod je do grla sit takega postopanja. S svojim delom, s svojimi žulji plačuje tudi on nemške birokrate, a zahtevamo od istih, dokler služijo med našim narodom, kategorično, da nas ne žalijo žaljivim preziranjjem ter da se vedejo nasproti našemu narodu tako, kakor se je dolžan vesti sleherni javni funkcionar nasproti državljanom davkoplačevalcem!

Ako jim to ni prav, pa naj gredo med Nemce, med one, s katerimi se umejo in s

katerimi sočutstvujejo! Dokler pa so tu med našim narodom, ne nehajo zahtevati od njih, da spoštujejo narod!

Drugim v pouk! Pišejo nam: Te dan smo govorili z nekim našim delavcem, ki je marca meseca lanskega leta (potom nekega magistratnega uradnika) vložil prošnjo za dosego domovinske pravice v Trstu. — Ker je prosilec zastoj čakal in čakal na odgovor, oziroma na rešitev svoje prošnje, se je te dni podal na magistrat, da vidi, v kakem stadiju se nahaja stvar. Morete si misliti njegovo presenečenje, ko so mu tam hitro povedali, da je stvar že rešena in so mu na mestu vrnili — odbito prošnjo!! In to — po enem letu in pol!

Uradnik, ki mu je izročil omenjeno prošnjo, je rekel možu: »Sedaj pa tecite — v slovensko društvo!«

Mož je sprevidel, da se magistratovci šalijo s slovenskim revežem in je dal sedaj napraviti novo slovensko prošnjo.

Ta dogodbica naj služi v pouk vsem onim, ki toliko radi (ko trebajo kako prošnjo) letajo okolo Lihonov v krivi veri, da je s tem bolj zagotovljena — ugodna rešitev!!

Najrevnejši razred državnih uslužbencev. (Dopis.) [Dalje]. — Za vse razrede državnih uslužbencev se je kaj spreobrnilo na bolje in so se jim zboljšali dohodki. Samo za ta naš razred uslužbencev na državnih železnica se ni storilo nič — plače so iste kakor pred 15 leti. Država je povišala plačila raznim svojim uslužbencem in je zato povišala razne davke, oziroma uvela nove, ki bremené na nas vseh in jih občutimo vsi. Draginja postaja vedno huja. Faktično smo mi železničarji danes veliko na slabšem nego pred 15 leti: plačila so ostala ista, a kako so se spremenile razmere, kako so se podražili življenjski pogoji?! Vsaj za polovico dražje je postalo vse. To se pravi: ker so nam plačila ostala ista, kakor so bila pred 15 leti, dočim je vse postalo za polovico dražje, je položaj za nas postal za toliko slabši, kolikor so se podražili vsi življenjski pogoji!!

To se ne daje tajiti: če so mi prihodki ostali prejšnji, potrebe pa se pomnožile, sem za toliko na slabšem.

In noče je biti pomoči za nas od nikoder. Ko se dogajajo nesreče po železnica, se ljudje čisto zgražajo in z jezo kažejo na nižega železniškega uslužbenca, ki je se svojo nepaznostjo zakrivil nesrečo. Pogosto je res temu tako! Ali ljudje, ki z jezo kažejo na tega ubozežga železniškega uslužbenca, naj bi se raje zgrazali nad tistimi, ki tega siromaka neusmiljeno tišče v razmerah, v kakoršnjih more vspevati le — disperacija, obup. Obup pa je najnevarnejši spremljevalec na težavnem delu. To naj bi si zapomnili ljudje in izlasti vsi oni, ki imajo moč in bi lahko pomagali.

Mi imamo sicer tudi dobrih in gorečih apostolov, ki nas hočejo odrešiti na vsaki način. V ta namen nas vabijo v društva, v našem imenu sklicujejo shode, kjer nam slikajo našo bedo, nam pravijo, naj stremo spone in se otresemo suženjstva...! Precej časa smo tudi verjeli v odrešenje, v pomoč od njihove strani. Ali kakor teče čas dalje, tako se krči naša vera, naša nada. Čas teče, naša beda postaja vedno huja, a mi vidimo, da smo vedno le pri srditih govorih, pri zgražanju na krivici, ki se nam godi, pri grožnjah proti onim, ki nsm delajo krivico in nas izkoriščajo, in včasih tudi pri grožnjah proti takim, ki nam niso nič žalega storili in ki niso nič krivi na naši bedi, ali — stanje nam niso nič zboljšali tudi ti apostoli...! In jaz se bojim, da nam ne pomorejo tudi v bodoče...!

(Zvršetek pride.)

Prememba stanovanja. Gospod prof. Mandič, predsednik pol. društva »Edinost«, predsednik »Del. podp. društva« itd. stanuje sedaj v ulici Chiozza štev. 8, III. nadstropje.

Urad c. kr. finančnega nadzorništva, ki je bil dosedaj v finančni palači IV. nadstropje, preseli se dne 1. septembra 1902 v erarično poslopje »Riva del sale« štev. 1, II. nadstropje.

Velik požar v Dreherjevi pivovarni. Danes po polnoči je navstal požar v pivovarni Antona Dreherja pri sv. Ivanu. Požar je navstal v veliki remizi, ki je služila kakor skladišče za razne predmete. Gasilci tovarne so se takoj spravili na gašenje požara, a isti se je z neverjetno naglico razširil po vsej remizi. Gašenje je bilo mnogo otežkočeno vsled pomanjkanja vode v vodovodu, ker so ravno v prejšnji noči zvezali nove vodovodne

cevi se starimi. Seveda je bil vsled tega tudi prihod občinjskih gasilcev skoraj popolnoma brezvzpešen. Gasilci Dreherjeve tovarne so s pomočjo parne brizgalnice brizgali vodo iz velikega vodnjaka. Remiza je vsa zgorela in so se morali gasilci slednjič omejiti na to, da so bližnja poslopja obvarovali pred požarom. Vzrok požaru ni še znan; škoda pa je kakih 200.000 kron. — Tovarna je sveda zavarovana.

Iz-pred naših sodišč. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem stal je včeraj 29-letni težak Roman Zanier iz Italije obdolžen tatvine, nevarnega žuganja in lahkega ranjenja. Dne 22. julija t. l. hotel je namreč obtoženev v družbi z dyema drugima odpeljati na nekem vozičku vrečo riža iz čistilnice riža pri Sv. Andreju, kjer je bil na delu. To pa je zapisal magaziner Zadrosič in je ulovil tatu. Ko je Zadrosič držal Zaniera za vrat, hotel je slednji pobegniti, pretil je magazinerju, da ga ubije in ga je ugriznil v roko ter brcal z nogami.

Sodni dvor je spoznal Zanierja krivim tatvine in ga obsodil na 6 mesečno težko ječo ter na izgon iz naše države po prestani kazni.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 28. avg. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Vrčela 558 in 58, konji in vozovi; Zagata S. Eufemia 3, stroji; ul. delle Acque 2, ura, divan, stroj za prepisovanje; ul. Solitario 5, narjene obleke; ulica Acquedotto 44, hišna oprava; ulica S. Marco 19, hišna oprava; ulica Fontana 15, mizarska oprema.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri jutraj 24° ob 2. uri popoldne 26° 3 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 761,4 — Danes plima ob 7.12 predp. in ob 4.25 pop.; oseka ob 0.18 predpoludne in ob 11.59 popoldne.

Društvene vesti.

Naznanilo. Kakor vže javljeno na tem mestu, priredi »Slovansko pev. društvo« v nedeljo dne 30. t. m. — v slučaju ugodnega vremena — izlet v Sredajo Škofijo v Istri na vozovih ter bo sodelovalo na prvi veselici tamošnjega pevskega bralnega društva »Slovenija«. Želeji je, da bi se tudi drugo občinstvo udeležilo tega izleta v našo tužno Istro. Cena vožnji tja in nazaj je določena na 3 krone za osebo. Sestanek in odhod je ob 1. uri in pol popoldne iz pred kavarne Commercio. Ako bi hotel kdo pridružiti se, naj se oglasi do petka popoldne v istej kavarni.

Persko društvo »Zastava« v Lonjerju priredi svojo že napovedano veselico dne 14. in ne 24. septembra, kar naj izvolijo vzeti na znanje druga bratska društva.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Smrtna kosa.** V Boveu je umrl tamošnji veleposestnik, dolgoletni župan in bivši poslanec, gospod Matija J o n k o.

× **Iz Doline** nam pišejo: Del pevcev »Pevsko-bralnega društva Vodnik« v Dolini poleti dne 30. avgusta zvečer na Pregaraki vrh, kjer bo 31. avgusta jutraj pričakoval vzhajajoče solnce ter se ob svetlozlatih solčnih žarkih radoval na lepoti brčinskih hribov in druge slovenske zemlje.

Odbor društva »Vodnik«.

× **Blagoslovljenje novega šol. poslopja in šol. zastave.** Iz Povirja nam pišejo dne 24. t. m.:

V nedeljo, dne 24. t. m., vršilo se je v naši vasi slovesno blagoslovljenje novega šol. poslopja in šolske zastave. Ta dan ostane v neizbrisnem spominu vsem povirskim občanom, kakor tudi vsem udeležencem.

Impozantan poslopje, ki je v pravi kras vasi Povir, in obširen prostor pred istim bila sta ukusno odičena s zelenjem, cesarskimi in narodnimi zastavami. Sredi pota med šolo in cerkvijo postavljen je bil krasen slavolok v gotičnem slogu z napisom v narodnih barvah: »Napredku in omiki!«

Pri slavoloku so: šolska mladina, č. gg. dekan Sila in domači župnik, starešinstvo, na čelu mu g. župan Kocijan, učiteljstvo in ogromna množica naroda z vojaško godbo pričakovali ljubljenelega gosta, blag. gosp. okrajnega glavarja Rebeke iz Sežane, ki se je pripeljal v spremstvu g. c. kr. okr. šol. nadzornika Kante-ta. Že od daleč je bil pozdravljen z neprestanimi streli iz topičev. — Po presrečnem vsprejemu in ob udarjanju koračnic podali smo se v sprevedu v cerkev, kjer se je najprej šolska zastava blagoslovila.

Po dovršenem blagoslovljenju zastave odkorakali smo v šolsko poslopje. Po dovršenem obredu stopil je g. okrajni glavar na vzvišen prostor pred zbrani narod ter je v vznešenih besedah, kakor le on zna, slikal zgodovino zgradbe novega šol. poslopja. Polagal je Povircem na srce, naj čuvajo in cenijo to novo prekrasno stavbo, ki bo pričala minovozvedemu se tujcu, da biva tu ukažen in napreden narod. V tem posloju se bo povirška mladina izobraževala, si blazila srce, bistrila um ter si pridobivala največega bogastva za prihodnje življenje. Zahvalil se je vsem povirskim gospodarjem, ki so z robotami priskočili okrajnemu šol. svetu na pomoč ter pokazali s tem, da jim je dosti ležeče na napredku njih mladine. Zlasti se je zahvalil prezaduženemu g. županu Kocijanu, ki je zastavil vse svoje moči, da je šlo delo od strani občine tako lepo v redu. Svoj lepi govor je gosp. glavar zaključil trikratnim »slava« presvetlemu cesarju kakor prvemu zaščitniku omike in napredka. Godba je na to intonirala cesarsko himno.

Podavši se v sprevedu zopet v cerkev, stopil je pred altar č. g. dekan Sila. V ginljivih besedah je izrazil svojo srečo, ki mu je dana, da kakor rojak povirski blagoslovlja domačinom tako lepo šolsko poslopje. Ljubljanska šola je tista, ki dá prvo podlago za nadaljno izobrazbo. Gospod dekan se je spominjal cele vrste uglednih in učenih mož, ki so si v stari povirski šoli prisvojili prvo podlago. Govornik je primerjal prednosti, ki jih jima današnja nova šola nasproti stari šoli glede učnih vsestev. Polagal je svojim rojakom na srce, naj jim bo to novo poslopje za cerkvijo v vasi najdražje poslopje in je želel, da bi iz nove šole izšlo še mnogo učnih mož, ki naj bi bili dika ljubljenu narodu in državi.

Pri slovesni maši je divno prepeval znani kraški učiteljski kvartet pod vodstvom še zmiraj mladega in čilega slavea, g. nadučitelja Benigerja.

Po maši se je zbrala vsa šolska mladina pred šolo, kjer je bila obdarovana s pevcem.

Ob jedni uri je bil banket v praznično odičeni šol. sobi. Tu se je takoj razvila animirana zabava med krasnim petjem prej omenjenega kvarteta in raznimi govori.

G. domači nadučitelj Brginec je pozdravljal najpristnejše vse drage goste in udeležence. — G. okrajni šolski nadzornik Kante, je izražal g. nadučitelju Brginecu v imenu c. kr. okr. šol. sveta zahvalo za izborni nadzorovanje vseh del pri šolski stavbi ter mu napival. — Č. g. dekan Sila je nazdravil skupnosti in složnosti, ki naj vlada med šolo in cerkvijo, da se bodo dosegali čim boljši vspehi na polji vzgoje. G. nadzornik Kante je napil domačemu župniku. — G. učitelj A. Strekelj se je zahvaljeval v imenu učiteljstva g. c. kr. okrajnemu glavarju za krasne in vpoibudljive besede, katere je isti govoril zbranemu narodu kar se tiče dolžnosti in spoštovanja do šole in učiteljstva. — Če narod čuje prvega funkcionarja v okraju s tako vnueno in spoštovanjem govoriti o šolstvu, gotovo vpliva to na ljudstvo in sad takega vspodbujanja žanjeta učiteljstvo in šola. Govornik je primerjal g. glavarja dobremu hišnemu gospodarju, kateri z jednako ljubeznijo in skrbjo objema vse člene svoje družine.

G. c. kr. okrajni glavar je povdarjal, da mu je učiteljski stan jeden najdražjih stanov in da si je svest imenitnosti tega stanu med narodom. Rekel je, da povdarja ponovno, da hoče vedno ščititi učiteljstvo, in, kolikor je v njegovi moči podpirati isto, duševno in materialno. Omenjal je tudi zaluge domačega g. župana Kocijana ter je izpraznil svojo čašo do dna na zdravje učiteljstva in navzočemu g. županu.

G. učitelj A. Strekelj je omenjal navzočega č. g. dekana Matijo Sila, ki je jeden iz mej tistih učenih mož, ki so si prisvojili prvo podlago v povirski šoli. Želi, da bi Povir dal slovenskemu narodu še mnogo tako učenih mož zgodovinarjev ter mu napiva. —

Vsi govori in napitnice so bili navdušeno sprejeti ob pokanju topičev.

V bratski slogi in prijateljskemu občevanju minoli so nam prehitro nepozabni trenotki.

Vsacemu domačinu in udeležencu ostane gotovo vedno v spominu dan blagoslovljenja šole v Povirju.

× **Okrožna razstava goved v Podgradu.** Deželni kulturni svet prireja s pomočjo visokega c. kr. ministerstva za poljedelstvo dne 1. septembra 1902. v Podgradu razstavo goved z darili, z namnom pospeševanja govedarije in zboljšanja domačih plemen po umni vzgoji in z izbiranjem vrlih plemenjakov.

Obdarujejo se zgolj taka goveda, ki se bodo odlikovala po vidnem napredku in zboljšanju plemena; ne bo se pa primerjala samo vrednost med razstavljenjo živino, ampak oziralo se bo na plemenska svojstva. Ob jednaki vrednosti za obdarovanje oziralo se bo posebno na živino, ki poteka po plemenjakih, katere je deželni kulturni svet oddal.

Tekmovati za darila morejo le goveda, vzgojena v sod. okrajih Podgrad in Volosko in izjemoma tudi biki, vzgojeni drugje, ako se v omenjenih okrajih rabijo vsaj že 6 mesecev pred razstavo.

Razstava bo razdeljena v tri oddelke: a) junci in junčiči od 9 mesecev do 3 let; b) krave od 2 do 5 let; c) junice, ako tudi breje, a ne mlajše od 18 mesecev.

Svota državnih daril znaša 600 K ter se razdeli tako:

A) 5 daril za najlepše biki in junčiče: Jedno prvo darilo v znesku 120 K, dve drugi darili v znesku po 80 K = 160 K, dve tretji darili po 60 K = 120 K, vkup 400 K.

B) 3 darila za najlepše krave: Jedno prvo darilo v znesku 50 K, je ino drugo darilo v znesku 30 K, jedno tretje darilo v znesku 20 K, vkup 100 K.

C) 3 darila za najlepše junice: I. darilo 50 K, II. darilo 30 K, III. darilo 20 K, vkup 100 K.

Pravila in pogoje za razstavo razdeljujejo razstavljalcem na zahtevo in brezplačno: deželni kulturni svet v Poreču in gospodarske zadruge okrožja razstave.

Ta pravila priobčimo mi jutri.

Vesti iz Kranjske.

* **V Ameriko** se je odpeljalo predmno noč z južnega kolodvora v Ljubljani 92 oseb. Neki tant, ki je tudi hotel odpotovati, je bil prijet, ker še ni izpolnil vojaške dolžnosti.

* **Učiteljski veteran.** 94 letnica bo obhajal v septembru vpokojeni učitelj g. Andr. Turk v št. Vidu pri Zatičini. Kavao pred 70 leti je pričel svojo učiteljsko službo v Trnovem v Ljubljani. V letu 1870. je stopil v stalni pokoj. Duševno in telesno je starček primeroma še dokaj krepak.

Vesti iz Štajerske.

— **Celjsko vprašanje.** »Domovina« izva v uvodnem članku, da je že možno, da bi bilo nekaterim bolj razodn'm nemškimi poslancem ljubo, ako bi enkrat izginilo to celjsko vprašanje. Ali to da je možno le po zadovoljenju Slovencev. Preko ojn'e pa so gotovo skočili oni, ki so bili razglasili, da je stvar že rešena s sezidanjem dveh gimnazij-skih poslopij: za nemški gimnazij v mestu, za slovenski v Gabrjih tik mesta. Tu pa prihaja »Domovina« z veleresnim in preutemeljenim posvarilom na adresu vseh Slovencev: naj bodo edini vsaj v takih vprašanjih. Kdor hoče res dobro štajarskim Slovence, naj ne dela politike na svojo roko in brez sporazumljenja z drugimi poslanci. S prezigodnim razglašanjem kake nakane se je že zgodila narodu marikaka škoda. (To je res. Tudi mi smo čuli iz ust primorskih poslancev več konkretnih izglede, ko so je dobra namera izjalovila, ker se je prezigodaj izkričala v svet. Op. ured. »Edinosti«.) »Domovina« prosi torej v imenu blagra štajarskih Slovencev vsa prizadeta slovenska uredništva, naj o celjski gimnaziji ne priobčujejo nikakršnih novic brez pritrditve onih Slovencev v Celju, katere priznavamo vsi za voditelje naše!

Previdnosti treba v kočljivih stvareh. Ta pa se dá doseči samo tedaj, ako se odločini naši voditelji, poslanci in uredniki, pred vsakim nastopom posvetujejo o svojih korakih, in se spravlja v javnost samo ono, kar hočejo zahtevati in braniti vsi!

— **Slovanska gostoljubnost.** V toplih v Laškem trgu se nahaja sedaj tudi poslanec češkega veleposestva, gospod Radimsky. Ta gospod je porabil že dvakrat priliko, da pokaže svoje bratko čustvovanje do slovenskega ljudstva. Ko so deli nagrade nekaterim poslom za dolgoletno službovanje, je

daroval g. Radimsky v ta namen 20 K. Na rojstni dan cesarjev pa je povabil k sebi v hotel Horiak 28 tamošnjih ubožcev obojega spola ter jih pogostil. V toplihah pa je priredil istega dne slavnosten obed, na katerega je povabil tudi nekaj nemških tržanov, ki pa — niso prišli.

Razne vesti.

Žalost v cesarski hiši. V Gmundenu umrla soproga prestolonaslednika Württembergkega, nadvojvodinja Margareta Sofija, je bila sestra našemu prestolonasledniku, nadvojvodu Franu Ferdinandu. Pokojnica je bila še le v 32. letu svoje dobe. Omožena od leta 1893 je letos v januarju povila — deveto dete. Ker je bila že od rojstva bolj šibke konstitucije, ni čuda, da ni preživela težke in z velikimi bolečinami spojene operacije kateri se je morala podvreči.

Brzoiavna poročila.

Cesar Fran Josip in princeza Gizela. ISL 27. (B.) Princeza Gizela Bavarska je danes predpoludne s spremstvom odpotovala v Monakovo. Cesar Fran Josip je spremlil svojo hčer do kolodvora, kamor je došla tudi visoka aristokracija poklonit se.

Silen ciklon.

BARCELONA 27. (B.) Mesto Felaniz na otoku Malorca je zajel silen ciklon, ki je v mestu in po okolici povzročil velikansko škodo. Mnogo hiš je porušenih in ciklon je izkoreninjal stoletna drevesa. Tudi mnogo ljudij je postalo žrtev ciklona.

MADRID 27. (B.) Razun na Malorei so viharji tudi v pokrajini Alicante porušili mnogo hiš, o čemer je ponesrečilo mnogo oseb.

Jorkasch-Koch umrl.

LVOV 27. (B.) Bivši podpredsednik deželne finančne direkcije, baron Jorkasch-Koch, je minolo noč umrl.

Dogodki v južni Afriki.

SIMONSTOWN (Kapska kolonija), 26. (B.) Tu sem so dospeli na parniku »Tagur« Cronje z rodbino in več ujetih Burov.

JOHANNESBURG 16. (B.) Kakor javlja »Leader«, odide močnejša vojaška s'la, sestoječa iz pešcev, konjnikov in topništva, iz Klügersdorpa v Rustenburg in od tam na zapadno mejo. Ta ekspedicija ima preprečiti nemire med urojenci. Oficijski krogi pripoznavajo, da so ošle vojske čete v označeni smeri, to pa da se je zgodilo le zato, da nadomestijo čete, ki so odšle v Indijo.

Nemški umetniki na Francozskem.

BEROLIN 27. (B.) »Vossische Zeitung« javlja: Predsednik francoske republike Loubet je prevzel ponudeni mu protektorat za namerjano gledalško potovanje nemških umetnikov po Francozskem ter je zagotovil, da bodo udeležniki potovanja vsprejeti v Eliseju.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan) vpisana zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoi

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidarnost, zadržana, trajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA: Via Tessa, vogal
Via Limitanea
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje)
In Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, vzorci in slik. Izvršuje naročila tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CRTEŽI TASTOV IN FRANKO Predmeti postavijo se na par obrod ali železnico franko.

Prodajalnica izgotovljenih oblek
"Alla città di Trieste"
 trvdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

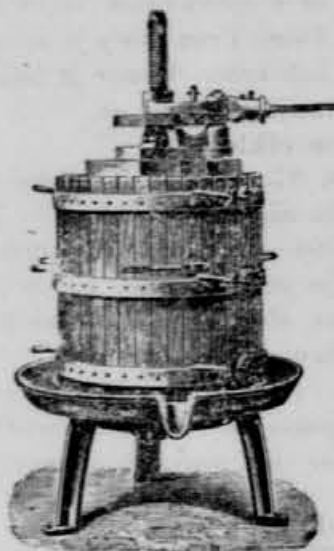
nasproti gledališču „Armonia“
 s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
 po meri in najugodnejših cenah. V pro-
 dajalnici ima tudi zalogo perila za
 delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
 Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
 pravijo po meri.

Močne
stiskalnice za vino
 (preše)

vsake velikosti in
 mline za mečka-
 nje grozdja ka-
 kor tudi druge
 stroje vsake vr-
 ste, orodje in
 material, se vdo-
 biva v zalogi
 trvdke

ŽIVIC I DR. V TRSTU

Trgovinska ulica 2. (blizu vojašnice).

Dr. Matej Pretner

advokat v Trstu

(Via Cassa di Risparmio št. 7.)

išče

stenografa in pisarniškega vezbenika.

Gospod **Ferdo Majcen**, kapelnik
 tifaške in nabrežinske veteranske godbe,
 naznanja slavnemu slovenskemu občin-
 činstvu, da se je preselil iz ul. Caserma
 v ulico Belvedere št. 17, II.

Trgovski pomočnik

18 let star, več slovenskega, nemškega
 in malo laškega jezika, išče službe
 kje v Trstu.

Naslov pri uredništvu našega lista.

Išče se

hišica s 4 prostori in malo zemljišča
 v okolici Trsta blizu kake glavne ceste.
 Ponudbe je pošiljati pisмено: B. Lavrič,
 poste testante, piazza Giuseppina.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani II) — BARKOVLJE (zraven pekarnice)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša orna-
 mentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spo-
 menike, kipe, poprsja. — Razna dela iz
 mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi
 slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih
 itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem
 domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
 Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občin-
 stvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
 klesarski mojster.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN,

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krmar-
 jem in restavratorem.

Simeon Pavlinovič, ul. Chiozza 11.

Stavbinsko
 podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko
 podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delalnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za cele
 stavbe in izlošna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega
 pohištva v vseh zlogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: dešice, parkete,
 od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice,
 ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Ulica Carintia 12. — Telefon 870.

sprejema naročila

vsakovrstnih tiskovin.

TISKARNA „EDINOST“

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta št. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
 železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
 skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
 strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
 vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
 tehnič, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
 vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Fraverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
 lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
 lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žilindra, najboljše umetno gnojilo.

Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.

Posrežba točna

Cene nizke.

Svilene plinove MREŽICE!!

„ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti
 po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Srečkanje

nepreklicno

25. septembra 1902.

Glavni dobiček

kron **30.000** kron

Olmuške rastavne srečke
 po 1 krono

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & Co. Mercurio
 Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiff-
 mann, Josip Zoldan v Trstu.

Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo.
 Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higije-
 nični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po
 koji ima trdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa-
 kumur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednom prisodil trdki vse sodne
 troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim
 Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica.
 Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pri-
 stojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo
 vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene
 listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte
 vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Trdka
 nima družje. Napolj 4, Calata S. Marco.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče
 poprave, toliko za cerkve kolikor za
 zasebnike. Velika in izbrana zaloga
 latev za okvirje in drugih predmetov
 po zelo nizkih cenah.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-
 nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem
 vzorcu izdeluje po meri cenj. damam
 in gospodom kakor tudi za otroke. Delo
 okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
 zmernimi cenami.

Srečkanje že 4. oktobra 1902.

Srečke loterije c. k. dnm. redarstva
 po 1 krono

1500 dobitkov, mej temi 100 glavnih dobitkov v
 efektivni vrednosti

kron **50.000** kron.

Prvi trije glavni dobitki kron 25.000, 5000,
 1000 se izplačajo na zahtevanje po odbitku za-
 konitega davka

v gotovem denarju.

Vdobjajo se v vseh menjalnicah, tobakarnah,
 loterijskih nabiralnicah in pri

Polizei-Lotterie-Bureau, Dunaj, I. Singerstrasse 2,
 kateri pošilja tudi vsakemu kupcu srečke brez-
 plačno in franko izkaz srečkanja.

Hiša

na Opčinah nasproti cerkve je na pro-
 daj. Več pove lastnik Mirko Perhavec
 v Vipavi.

Zahtevajte povsod

voščilo (biks)

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

se dobi pri sledečih gg. trgovcih: Emil Cumar Trst
 in Opčine, Vekoslav Plesničar ul. Stadion, Ivan
 Tomažič Barr. Vecchia, Ivan Prelog Barr. Vecchia,
 Josip Urdich ul. Stadion, Matej Millonig ul. Ghega,
 v okolici: Fran Šuman, Anton Sancin v Skednju;
 Skapin in Pirch, Anton Bak, Stanko Gošina, Svetko
 Hanibal Škerlj pri sv. Ivanu; Ivan Čergol, Colognati
 Ben., Josip Pertot, Anton Brumat v Barkovljah; Jaka
 Štoka na Kontovelju, Josip Guštinčič, Ivan Seles pri
 sv. Križu, Ivan Fr. Mahnič v Bazovici.

Glavna zaloga:

trvdka J. Drufovka v Gorici.